

POSUDEK

vedoucího na diplomovou práci

Jméno a příjmení studenta: Jan Oberstein
Téma diplomové práce: Bruce Lincoln a jeho pojetí mýtu
Vedoucí práce: dr. Gebelt
Termín odevzdání posudků: 11.5.2009

Diplomová práce je rozčleněna do čtyř základních kapitol, obsahuje seznam použité literatury, české a anglické anotace, seznamy klíčových slov a závěry. Předmětem je současný americký religionista Bruce Lincoln. Především na jeho přístupu k religionistickému výzkumu mýtů reflektuje Oberstein řadu zásadních problémů oboru. Jako základní rámec výkladu přitom slouží vývoj religionisty Lincoln od zaníceného žáka a zastánce Eliadeho až k jeho antieliadovské pozici. Jak autor sám konstatuje, prolíná práci otázka "moci a ideologie", a to jednak "ideologičnosti mýtu", jednak - v rámci sebereflexivního obratu, jímž religionistika prošla, resp. prochází - ideologičnosti vědeckého studia mýtů. (str. 7)

V 1. kapitole (str.8-24) Oberstein pojednává o Lincolnově přístupu k indoevropské mytologii. Pozornost věnuje především vztahu mýtů a rituálů a nutnosti jejich studia v příslušných sociokulturních kontextech. Především ve 2. kapitole (str. 25-46) pak autor popisuje a na konkrétních příkladech z Lincolnovy tvorby vysvětluje proměnu jeho přístupů ke studiu mýtů. Pozdní Lincoln rezignuje na rekonstrukci předpokládané jednotné indoevropské mytologie a zaměřuje se na výzkum vztahu mezi "mytologickými diskursy" a "historicko-sociálními procesy" (str. 33), především pak na roli mýtů "při uplatňování moci ve společnosti" (str. 34). Autor přitom zdůrazňuje zakotvenost vědeckých teorií v osobních postojích (27) a potřebu tematizovat biografii při analýze vědeckých koncepcí.

Ve 3. kapitole (str. 47- 56) se práce zaměřuje na problém moci v diskurzu religionistickém, tedy na uplatňování mocenské pozice skrze "mýty", které vypráví věda. V návaznosti na tuto problematiku je pak pod otázkou "jak ideologické zneužití vědy co nejvíce potlačit" věnována poslední kapitola (str. 57-64) vlastnímu Lincolnovu pojetí teorie religionistiky. Oberstein tak činí výkladem známých Lincolnových "tezí o metodě". Autor práce uvádí jejich překlad a následně komentář.

Lincolnova pozice je nastíněna v kontextu jeho vymezení se vůči fenomenologickému přístupu především skrze uchopení náboženství a religionistiky coby dvou rozdílných diskurzů: Lincoln upírá náboženské zkušenosti relevanci pro religionistický výzkum a odmítá romantickou tezi o náboženství coby univerzální oblasti *sui generis*. Jeho základní pozice se tak z valné části kryje s dominujícím soudobým pochopením oboru. Jak správně upozorňuje Oberstein, implikuje však Lincolnův přístup i sporné (a nikoli nutné) vyloučení sebepochopení věřících z religionistického výzkumu (str. 63).

Cíle a závěry práce jsou formulovány jasně, přesvědčivě a erudovaným způsobem. Ani po formální stránce nemám, co bych práci vytkl. Rozsahem zpracované literatury, hloubkou a odborností patří práce k těm nejlepším, které jsem měl možnost na fakultě posuzovat. Doporučuji hodnocení "výborně" a po přepracování textu publikování práce ve formě studie v některém z odborných periodik.

ThDr. Jiří Gebelt, Th.D.